

prima instanță: T. Andronic

instanța de apel: N. Budăi, A. Gavrilița, I. Muruianu

DECIZIE

27 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte ședinței,
Judecători

Valeriu Doagă
Maria Ghervas, Sveatoslav Moldovan,
Galina Stratulat, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Saidov Saidalim Zachir,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Anastasiei Madan, succesori în drepturi Zaharia Madan și Tudor Madan, împotriva lui Saidov Saidalim Zachir cu privire la revendicarea bunului din posesie nelegitimă și acțiunea reconvențională depusă de Saidov Saidalim Zachir împotriva Anastasiei Madan, succesori în drepturi Zaharia Madan și Tudor Madan, cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și obligarea înregistrării dreptului de proprietate,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de Saidov Saidalim Zachir, casată hotărârea Judecătorei Strășeni din 26 noiembrie 2014, fiind dispusă scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată inițiale și a cererii reconvenționale,

c o n s t a ț ă:

La 16 mai 2014, avocatul Igor Stratan în interesele Anastasiei Madan a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Saidov Saidalim Zachir cu privire la revendicarea bunului din posesie nelegitimă, solicitând revendicarea automobilului de model Mercedes-230, anul fabricației 1988, cu numărul de înmatriculare ST AW 052, din posesia nelegitimă a lui Saidov Saidalim Zachir.

În motivarea acțiunii a indicat că reclamanta Anastasia Madan este proprietara automobilului de model Mercedes-230, anul fabricației 1988, cu numărul de înmatriculare ST AW 052.

Sușține că în baza contractului de comodat reclamanta i-a transmis în folosință temporară pârâtului Saidov Saidalim Zachir automobilul menționat.

La 11 octombrie 2013 reclamanta a anulat contractul de comodat și a solicitat pârâtului să-i restituie automobilul, însă acesta a refuzat.

Pe parcursul examinării cauzei, la 11 septembrie 2014, Saidov Saidalim Zachir a înaintat o acțiune reconvențională împotriva Anastasiei Madan, solicitând recunoașterea dreptului său de proprietate asupra automobilului de model Mercedes-230, anul fabricației 1988, caroseria nr. WDB1240231A634858, motorul nr. 10298210057702, cu numărul de înmatriculare ST AW 052 și obligarea organelor abilitate de a înregistra automobilul după dânsul.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 26 noiembrie 2014 acțiunea inițială a fost admisă.

S-a revindecat automobilul de model Mercedes-230, anul fabricației 1988, cu numărul de înmatriculare ST AW 052, caroseria nr. WDB1240231A634858, din posesia nelegitimă a pârâtului Saidov Saidalim Zachir, cu transmiterea mijlocului de transport revendicat proprietarului Anastasia Madan.

S-a respins acțiunea reconvențională ca fiind neîntemeiată.

S-a încasat de la Saidov Saidalim Zachir în beneficiul Anastasiei Madan cheltuielile de judecată în sumă de 100 lei și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 150 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 19 decembrie 2014 Saidov Saidalim Zachir a declarat apel nemotivat, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Strășeni din 26 noiembrie 2014 și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii reconvenționale.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2015 a fost respins apelul declarat de Saidov Saidalim Zachir și menținută hotărârea Judecătoriei Strășeni din 26 noiembrie 2014.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015 a fost admis recursul declarat de Saidov Saidalim Zachir, casată decizia Curții de Apel din 10 martie 2015 și remisă pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La 03 noiembrie 2015, Saidov Saidalim Zachir a depus cerere de apel motivat, prin care a solicitat, admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Strășeni din 26 noiembrie 2014, scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de Anastasia Madan și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii reconvenționale, recunoscându-i dreptul de proprietate asupra automobilului de model Mercedes-230, anul fabricației 1988, caroseria nr. WDB1240231A634858, motorul nr. 10298210057702, cu numărul de înmatriculare ST AW 052.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015 a fost admisă cererea depusă de Zaharia Madan și Tudor Madan privind succesiunea în drepturi procedurale. S-a substituit reclamanta Anastasia Madan, decedată la 12 februarie 2015, cu succesorii ei în drepturi, moștenitorii legali Zaharia Madan și Tudor Madan.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015 a fost admis apelul declarat de Saidov Saidalim Zachir, casată hotărârea Judecătorei Strășeni din 26 noiembrie 2014, fiind dispusă scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată a Anastasiei Madan împotriva lui Saidov Saidalim Zachir cu privire la revendicarea bunului din posesie nelegitimă și cererea reconvențională depusă de Saidov Saidalim Zachir împotriva Anastasiei Madan cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și obligarea înregistrării dreptului de proprietate, ca fiind depusă de o persoană neîmputernicită.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 29 februarie 2016 Saidov Saidalim Zachir a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015 în partea în care a fost scoasă de pe rol cererea reconvențională și restituirea pricinii în această parte la o nouă examinare în instanța de fond.

Recurentul Saidov Saidalim Zachir, în motivarea recursului, a indicat că decizia instanței de apel în partea scoaterii de pe rol a cererii reconvenționale este nefondată și ilegală.

În acest sens, susține recurentul că cererea reconvențională a fost semnată personal de către el și careva temeiuri legale pentru a fi scoasă de pe rol, din motivul că cererea de chemare în judecată inițială din numele Anastasiei Madan a fost semnată de către o altă persoană neîmputernicită, nu există.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 20 aprilie 2016 recursul declarat de către Saidov Saidalim Zachir a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei instanței de apel din 26 noiembrie 2015 a fost expediată în adresa participanților la proces, inclusiv recurentului Saidov Saidalim Zachir, la 21 decembrie 2015, fapt ce se confirmă prin scrisoarea cu nr. de ieșire nr. 13041 (f.d. 177), însă, probe care ar confirma și recepționarea acesteia de către recurent, la materialele cauzei lipsesc.

Din aceste considerente, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și recursul depus la 29 februarie 2016, se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel în partea contestată și restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în această parte, cu menținerea în rest a deciziei, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție evidențiază că recurentul Saidov Saidalim Zachir prin prezentul recurs a contestat decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015 doar în partea scoaterii de pe rol a acțiunii reconvenționale, iar în privința scoaterii de pe rol a acțiunii inițiale, decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015 nu a fost atacată.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs este în drept să verifice legalitatea deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015 doar în partea atacată de recurent.

Din materialele pricinii rezultă că înaintând la 16 mai 2014 acțiunea în judecată împotriva lui Saidov Saidalim Zachir, avocatul Igor Stratan în interesele Anastasiei Madan a solicitat revendicarea automobilului de model Mercedes-230, anul fabricației 1988, caroseria nr. WDB1240231A634858, motorul nr. 10298210057702, cu numărul de înmatriculare ST AW 052 din posesia nelegitimă a lui Saidov Saidalim Zachir.

Ulterior, în ședința de judecată din 11 septembrie 2014, Saidov Saidalim Zachir a depus acțiune reconvențională împotriva Anastasiei Madan solicitând recunoașterea dreptului de proprietate asupra automobilului de model Mercedes-230, anul fabricației 1988, caroseria nr. WDB1240231A634858, motorul nr. 10298210057702, cu numărul

de înmatriculare ST AW 052 și obligarea organelor abilitate de a înregistra automobilul după dânsul.

Fiind investită cu judecarea pricinii, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii inițiale și admiterea acesteia, prin revendicarea automobilului de model Mercedes-230, anul fabricației 1988, cu numărul de înmatriculare ST AW 052, caroseria nr. WDB1240231A634858, din posesia nelegitimă a lui Saidov Saidalim Zachir, cu transmiterea mijlocului de transport revendicat în proprietatea Anastasiei Madan și respingerea ca fiind neîntemeiată a acțiunii reconvenționale înaintată de Saidov Saidalim Zachir.

La 19 decembrie 2014 Saidov Saidalim Zachir a depus cerere de apel nemotivat, iar ulterior la 03 noiembrie 2015 cerere de apel motivat, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată inițiale și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii reconvenționale (f.d. 33-34, 143-145).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 26 noiembrie 2015 a admis cererea depusă de Zaharia Madan și Tudor Madan privind succesiunea în drepturi procedurale și a substituit reclamanta Anastasia Madan, decedată la 12 februarie 2015, cu succesorii ei în drepturi, moștenitorii legali Zaharia Madan și Tudor Madan.

Judecând apelul declarat de Saidov Saidalim Zachir, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 26 noiembrie 2015 a admis apelul și a casat hotărârea Judecătorei Strășeni din 26 noiembrie 2014, dispunând scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată a Anastasiei Madan (succesori în drepturi Zaharia Madan și Tudor Madan) împotriva lui Saidov Saidalim Zachir și a cererii reconvenționale depusă de Saidov Saidalim Zachir împotriva Anastasiei Madan, succesori în drepturi Zaharia Madan și Tudor Madan, în temeiul art. 267 lit. c) Codul de procedură civilă, ca fiind depusă de o persoană neîmputernicită.

La adoptarea soluției, Curtea de Apel Chișinău a concluzionat că cererea de chemare în judecată înaintată la 16 mai 2014 și înregistrată cu nr. 3638 în prima instanță a fost semnată și depusă de reprezentantul reclamantei avocatul Igor Stratan (f.d. 1 verso), fără a fi contrasemnată și de reclamanta Anastasia Madan, cu anexarea mandatului avocatului (f.d. 2).

De asemenea, instanța de apel a menționat că în mandatul nr. 0323619 din 14 mai 2014 sunt înscrise împuternicirile avocatului de a semna cererea și a o depune în judecată, însă, mandatul nu este semnat de reclamanta Anastasia Madan, dar de Zaharia Madan și această împrejurare a fost confirmată în instanța de apel de însuși Zaharia Madan și de avocatul Igor Stratan.

Totodată, a relevat că Madan Zaharia, pentru a semna mandatul, a acționat în baza procurii nr. 7321 din 21 mai 2013, eliberată de Anastasia Madan (f.d. 14), însă, din textul acestei procuri nu reiese că Anastasia Madan a oferit lui Zaharia Madan și

avocatului pe care acesta urma să-l angajeze dreptul de a semna și depune cererea de chemare în judecată, în sensul art. 81 Codul de procedură civilă. Așadar, reprezentantul reclamantei Anastasia Madan, avocatul Igor Stratan, a semnat și depus cererea de chemare în judecată, fără a fi împuternicit, deoarece mandatul nu a fost semnat de reclamantă și respectiv, un asemenea drept procedural avocatului nu i-a fost oferit de către Anastasia Madan.

Instanța de apel a remarcat că reprezentantul reclamantei Anastasia Madan, avocatul Igor Stratan, fără temei legal, a semnat personal și depus cererea de chemare în judecată.

Astfel, instanța de fond, la judecarea cauzei nu a sesizat lipsa împuternicirilor autorului cererii de chemare în judecată și nici a persoanei care a semnat mandatul avocatului, fapt care este contrar prevederilor legale prevăzute la art. 81, 166, 167, 171, 267 Codul de procedură civilă, iar drept consecință, deoarece cererea de chemare în judecată a fost semnată și depusă de o persoană neîmputernicită, instanța de apel a dispus scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată inițiale și a cererii reconvenționale.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel, examinând cererea reconvențională, a încălcat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 238 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul de judecată deliberază, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admiterea acțiunii. Fiecare problemă urmează să fie pusă astfel încât să se poată da un răspuns afirmativ sau negativ.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază concluziile instanței de apel, în partea contestată, ca fiind rezultate din neexaminarea multiaspectuală a cauzei, și în consecință, aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 42 alin. (2) Codul de procedură civilă, acțiunea reconvențională se intentează, indiferent de instanța competentă să o judece, în instanța care judecă acțiunea inițială.

În conformitate cu art. 172 alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, până la începerea dezbaterilor judiciare, pârâtul are dreptul să intenteze împotriva reclamantului o acțiune reconvențională pentru a fi judecată odată cu acțiunea inițială. Acțiunea reconvențională înaintată conform art. 173 alin. (1) lit. b) poate fi depusă și până la finalizarea examinării pricinii în fond.

Intentarea acțiunii reconvenționale se face conform regulilor generale de intentare a acțiunii.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. Instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Raportând la caz normele de drept procedural enunțate și în urma celor stabilite, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel neîntemeiat a dispus scoaterea de pe rol a acțiunii reconvenționale depusă de Saidov Saidalim Zachir împotriva Anastasiei Madan, deoarece Saidov Saidalim Zachir depunând în instanța de judecată acțiunea reconvențională a respectat condițiile legale prevăzute la art. 166, 167 și 171 Codul de procedură civilă, a semnat personal cererea înaintată, motiv pentru care instanța de apel urma să se expună în fond asupra pretențiilor acestuia.

În această ordine de idei este cert că omiterea de către instanța de apel a aspectelor menționate, indică direct la neexaminarea cererii de apel, fără posibilitatea de a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, aplicabile cazului.

Astfel, Colegiul consideră că, instanța de apel nu a luat în considerare în prezenta speță că acțiunea reconvențională este semnată și depusă personal de Saidov Saidalim Zachir în ședința de judecată din 11 septembrie 2014 (f.d. 21-24), iar prin scoaterea de pe rol a acțiunii reconvenționale înaintate de Saidov Saidalim Zachir și neexaminarea în fond a acesteia potrivit normelor de procedură civilă, instanța de apel a încălcat normele de drept procedural, fapt ce duce la încălcarea dreptului privind accesul liber la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel neîntemeiat a scos de pe rol cererea reconvențională, Colegiul civil, comercial și de

contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel din 26 noiembrie 2015, în partea scoaterii de pe rol a cererii reconvenționale depusă de Saidov Saidalim Zachir, cu restituirea pricinii spre rejudecare în partea casată în instanța de apel, în alt complet de judecată, iar în rest de a menține decizia.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Saidov Saidalim Zachir.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015, în partea scoaterii de pe rol a acțiunii reconvenționale înaintate de Saidov Saidalim Zachir, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Anastasiei Madan (succesori în drepturi Zaharia Madan și Tudor Madan) împotriva lui Saidov Saidalim Zachir cu privire la revendicarea bunului din posesie nelegitimă și acțiunea reconvențională depusă de Saidov Saidalim Zachir împotriva Anastasiei Madan (succesori în drepturi Zaharia Madan și Tudor Madan) cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și obligarea înregistrării dreptului de proprietate, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În rest decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015 se menține.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Valeriu Doagă

Judecători

Maria Ghervas

Sveatoslav Moldovan

Galina Stratulat

Dumitru Mardari